

עיקריי שנתו מבקר העירייה וממונה תלונות

עיריית נוף הגליל

עיקרי דוח מבקר העירייה לשנת 2024

ט"ז טבת התשפ"ה

16.01.2025

לכבוד

חברי מועצת העיר

שלום רב,

הנדון: ממצאי דו"ח מבקר העירייה לשנת 2024

הריני מתכבד להגיש לכם את ממצאי דו"ח מבקר העירייה לשנת 2024, כמתחייב מסעיף 170 ג' (ג') לפקודת העיריות.

הביקורת מתמקדת השנה בשלושה נושאים: דו"ח ילדים אלרגניים במוסדות חינוך דו"ח בנושא יישום הוראות החוק בדבר מזרק אפיפן במוסדות חינוך דו"ח בנושא רכבים נטושים ברחבי העיר וכן דו"ח מעקב אחר תיקון ליקויים שהועלו בדו"ח ביקורת בדבר יישום הוראות החוק למניעת הטרדה מינית. דוחות אלו בעלי משמעות רבה על איכות השירות שהעירייה מעניקה לתושבי העיר, דבר העומד בראש סדר העדיפויות העירוני ובו מושקעים משאבים רבים.

אני מברך על הביקורת ורואה בה כלי ניהולי חשוב המסייע למנהל התקין של הרשות המקומית בכל תחומי פעילותה. הביקורת תורמת גם לשמירה על כספי הציבור המופקדים בידי העירייה לטובת ניהול התקציב באופן יעיל ואיכותי לרווחת העיר ותושביה.

אין לי ספק כי הביקורת היא בונה ומטרתה לסייע. אני משוכנע כי ככל שנפיק ממנה לקחים וניישם את המלצותיה, כך נביא בסופו של יום לשיפור השירות שאנו מעניקים לתושבים וזהו, כפי שציינתי בתחילת דבריי, המוטו העומד בבסיס האחריות המוטלת על כתפינו.

אני כמובן רואה את עצמי מחויב ליישום ההמלצות ולתיקון הליקויים. ככל שהדבר נתון בסמכותי אפעל במידת הצורך לריענון הנהלים ולקביעת מערך בקרה פנים ארגוני על מנת למנוע הישנות טעויות העבר.

בכבוד רב

רונן פלוט

ראש עיריית "נוף הגליל".

13.01.2025

לכבוד:

מר רונן פלוט

ראש העירייה

נכבדי ראש העירייה,

הריני מתכבד להגיש לעיונך את דוח מבקר העירייה לשנת 2023, וזאת בהתאם לסעיף 170 ג לפקודת העיריות. דוח הביקורת כולל מגוון ביקורות שנערכו בהתאם לתכנית העבודה השנתית.

הדוח עוסק השנה במספר נושאים:

1. דו"ח ביקורת בנושא ילדים אלרגניים למזון במוסדות החינוך ברחבי העיר.
2. דו"ח ביקורת בנושא יישום הוראות החוק לעניין מזרק אפיפן במוסדות חינוך.
3. דו"ח ביקורת בנושא רכבים נטושים.
4. מעקב אחר תיקון ליקויים בנושא יישום הוראות החוק לעניין מניעת הטרדה מינית.
5. דו"ח פניות הציבור 2024.

כמו כן בדוח זה מוצג ניתוח של תלונות הציבור שהגיעו ללשכת מבקר העירייה, הכולל פילוח לפי מנהלים/אגפים/יחידות, לפי נושאים ועוד. בסוף הדוח מובאות תוצאות המעקב אחר יישום ההמלצות ותיקון הליקויים מדוחות קודמים.

לנגד עיני הביקורת עמדו יעדים של חיסכון והתייעלות, של התמקצעות ושל איכות שירות, תוך התחשבות ברמת הסיכונים בתחומים השונים של תפקוד העירייה.

כל זאת, בשאיפה לקדם את התרבות הארגונית המבוססת על שמירת החוק, על מינהל תקין ועל טוהר מידות. על-פי פקודת העיריות, אני מעביר את העתק הדוח גם לחברי הוועדה לענייני ביקורת. סיכומיה והמלצותיה של הוועדה גובשו עד כה במיומנות, לאחר דיונים מעמיקים בדוחות שהוגשו. על כך היא ראויה למלוא התודה והערכה.

ברצוני להודות לך, ראש העירייה, למנכ"ל העירייה לראשי המנהלים ולמנהלי היחידות המבוקרות ועובדיהן, על שיתוף הפעולה המועיל והפורה לו זכיתי.

בברכה,

רן ליאון.

מבקר העירייה וממונה על תלונות הציבור.

דו"ח ביקורת בנושא:

הבטחת בריאות של ילדים אלרגניים למזון במוסדות החינוך: הגנים והצהרונים בין השנים 2021-2022

1. נהלי עבודה

1.1. נהלי עבודה סדורים שלם איתור, טיפול מעקב ובקרה אחר ילדים אלרגניים.

רקע:

נהלי עבודה בתחום הבטחת שלומם של ילדים במוסדות החינוך והצהרונים מטרת הנוהל מטרת נוהל זה להסדיר טיפול בילדים אלרגיים המשתתפים במסגרות החינוך המופעלים על ידי כיוונים, משלב הרישום ועד לקליטה במסגרת ועד לסיום הפעילות. זאת ועוד, סעיף 6.9 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע מס 0042 החלפה). נקבע: יש להציג במזכירות בית הספר או בגן הילדים או במקום שמרוכזת בו עבודת הצהרון, ובמקום ידוע ובולט נוסף, את נוהל הטיפול בתלמיד הסובל מאלרגיה בעת התקף ואת מספרי הטלפון של בני משפחתו. אם קיים צורך בטיפול במזרק, יוחזק מזרק גם בתיקו של התלמיד, בנוסף על המזרק בקופסת התרופות, או, לחלופין, במקום גלוי וברור בכיתת-האם של התלמיד.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם ישנם נהלי עבודה סדורים בתחום טיפול בילדים אלרגניים במוסדות חינוך (בתי הספר + הגנים) לרבות הצהרונים. מבדיקת הביקורת עולה כי נכון למועד הביקורת טרם הוכן נוהל עבודה סדור בנושא במחלקת החינוך.

לדעת הביקורת על מחלקת החינוך להכין נהלי עבודה שיתנו מענה להיבטים הבאים: מעמד הרישום למוסדות החינוך והצהרונים, ניהול הרישום ומעקב וכן איתור הכולל את שם הילד, פרטים מזהים, סוג האלרגיה, טיפול מבוקש וכ"ו.

המלצות:

1. מומלץ, לעגן את תחומי האיתור, טיפול, מעקב, איתור ובקרה אחר ילדים אלרגניים במוסדות החינוך והצהרונים במסגרת נהלי עבודה סדורים לרבות הנחיות לפעולה במקרה חירום.
2. הביקורת סבורה כי יש למנות רכז/ת ייעודי ע"י מחלקת החינוך שחלק מתחומי אחריותו יהיו בקרה ומעקב שוטפים מעקב על קבלת המסמכים הרפואיים, לרבות קבלה ותיעוד של הצהרות ההורים, מעקב אחר הדרכות הצוות המקצועי וכ"ו.

תגובת מחלקת החינוך:

מקבלים את הערת הביקורת יבוצע ויוכן כולל ריכוז של מידע ברשות מערכת החינוך בנוסף לנתונים נוספים שיש לרכז בידי האגף.

1.2. איסוף המידע אחר ילדים אלרגניים במוסדות החינוך והצהרונים

רקע:

בשנים האחרונות, אנו עדים להתפשטות תופעת האלרגיה למזון בקרב ילדים ועמה ההתמודדות במסגרת מוסדות החינוך לרבות הצהרונים.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם ישנו מאגר זמין של נתוני הילדים האלרגניים בכלל מוסדות החינוך בידי מערכת החינוך בגין שנת הלימודים 2021-2022 שנת לימודים תשפ"א – תשפ"ב. מבדיקת הביקורת ולצורך ביקורת זו פנתה הביקורת אל מחלקת החינוך ומחלקת החינוך פנתה אל מנהלת תוכנית מיל"ת לשם הנפקת הנתונים קרי מאגר הנתונים לרבות כמות הילדים, נתוני הילדים, ונתוני הילדים לרבות האלרגיות שמהם סובלים ילדים אלו, שאלונים רפואיים סופקו לביקורת עקב דרישת הביקורת נשוא ביקורת זו. נציין כי

בעקבות פניית הביקורת אל מחלקת החינוך ומנהלת בתי הספר הופקה טבלת אקסל הכוללת שמות הילדים , תפריטים ורגישויות ע"י , דיאטנית קלינית שהינה עובדת משרד החינוך המרכזת את מידע שמועברות מכלל הרשויות בנושא ילדים אלרגניים , דרכי התקשרות עם ההורים, סוגי האלרגיה וכ"ו. **עם זאת, הביקורת סבורה כי המידע צריך להיות מנוהל גם על ידי הרשות לשם ויזוא שלמות ומעקב בלתי עצמאיים.**

המלצות:

1. מומלץ, כי כלל הנתונים בדבר הילדים האלרגניים **בכלל** מוסדות החינוך בעיר וכן בצהרונים לרבות שמות הילדים, לאיזו סוגי מזון ו/או תרופות הם אלרגניים, אמצעי ההתקשרות עימם ועם הוריהם לרבות העתק הצהרות הרפואיות, דרכי הטיפול הנדרשות וכ"ו יהיו מתועדים וזמינים בכל עת במחלקת החינוך. קרי, כיום מעקב עצמאי לרבות אישורים רפואיים, המלצות רופאים וכ"ו.
2. מומלץ, כי מחלקת החינוך תפעל למינוי **רכז יעודי תחום ילדים אלרגניים** בכלל מוסדות החינוך (בתי הספר וגני הילדים) שיהווה איש/ת קשר מול הצהרונים בטיפול בנושא מטעם מחלקת החינוך ברשות.

תגובת מחלקת החינוך:

מקבלים את הערת הביקורת עם כניסת מנהלת מחלקת החינוך החדשה לתפקידה הועלה הצורך בקיום מאגר מידע ונתונים רלוונטיים בשלל נושאים. לרבות הכנת מאגר של מידע ברשות מערכת החינוך העירונית בנוסף לנתונים נוספים שיש לרכז בידי האגף.

3. מסמכים רפואיים לצורך הבטחת שלום של ילדים אלרגניים

רקע:

בסעיף 4.1 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע מס 0042 החלפה) הודן באחריות ההורים לילדים אלרגניים נקבע כאמור לעיל:
באחריות הוריו של התלמיד הסובל מאלרגיה למוצרי מזון לחתום על הצהרת בריאות מדי שנה, כנדרש בחוזר הוראות הקבע העוסק ב"הצהרת הורים על בריאות ילדם", ולצרף להצהרה מסמך רפואי מהאלרגולוג המטפל, שבו תתואר האלרגיה שהתלמיד סובל ממנה. במסמך יפורטו המזונות והחומרים שהילד אלרגי אליהם ויובהרו הפעולות שיש לנקוט במקרה של חשיפה לאלרגן. על ההורים לדווח בשלב ההרשמה לצהרון כי ילדם סובל מאלרגיה למוצרי מזון.

3.1 קיום הצהרת בריאות

רקע:

בסעיף 1 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: הצהרת הורים על בריאות ילדם ועל הסכמתם למתן שירותי בריאות לתלמיד במסגרת הוראת קבע 0083 (החלפה) מחודש פברואר 2018 הודן בהצהרת הורים על בריאות ילדיהם ועל הסכמתם למתן טיפול רפואי בגין להנחיות למנהל בית הספר נקבע כאמור לעיל...
לקראת פתיחת כל שנת לימודים על מנהל בית הספר לוודא כי קיימים טופסי הצהרת בריאות עבור כל אחד מהתלמידים בבית הספר וכי נעשו הפעולות המחייבות בעניין זה, במפורט להלן:

- מתנד הכיתה יוודא עם תחילת הלימודים כי בבית הספר מצויה הצהרת בריאות עדכנית החתומה על ידי הורי התלמיד עבור כל אחד מתלמידי כיתתו.
- הורי תלמידים הסובלים מבעיה רפואית הגורמת למגבלה תפקודית יצרפו עם תחילת הלימודים, בצמוד להצהרת ההורים, סיכום רפואי חתום על ידי רופא וכן המלצות הנוגעות לשהייתו של התלמיד במסגרת מערכת החינוך והפעילות בה או מטעמה ולמגבלות העשויות לחול עליו. המלצות אלו משמשות בסיס להתנהלותו במוסד החינוכי או בפעילות מטעמו.

זאת ועוד, סעיף 1.5 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך " הצהרת נורים על בריאות ילדם ועל הסכמתם למתן שירותי בריאות לתלמיד (הוראת קבע 0083 החלפה) זה קבוע כי : **על מנהל בית הספר לוודא , כי הצהרות הבריאות והמידע הרפואי לגבי כל התלמידים נמסרו למחנכים ונקראו על ידם, וכי הן נשמרות במקום נגיש וידוע לאחות בית הספר, לגורמים האחראים הרלוונטיים ולמגישי העזרה הראשונה.** (ראה דוגמא להצהרה נספחים - א + ב)

כמו כן, סעיף 2 לחוזר זה הנחיות למנהלת הגן קבע: על מנהלת הגן לאסוף טופסי הצהרת בריאות מההורים, לקרוא בעיון את תוכנם וליערך לפעילות בהתאם למגבלות השונות.
2.2 על מנת הגן ליידע את תוות הגן במידע הרלוונטי.

ממצאים:

1. הביקורת בדקה קבלת הצהרת בריאות בבתי הספר. מבדיקת הביקורת עולה כי נכון למועד הביקורת לא נוהל קובץ באופן עצמאי על ידי מחלקת החינוך. **נציין כי תוך כדי הביקורת מחלקת החינוך התחילה לנהל קובץ מעקב ואיתור של ילדים אלרגניים לרבות בניית טבלת אקסל של ילדים אלרגניים, מוסד הלימודים, פרטי התקשרות עם ההורים, סוג האלרגיה וכ"ו.**
2. מבדיקת הקובץ שהועבר לביקורת עולה כי בבתי הספר ידוע על 41 ילדים אלרגניים למזון לסוגיו. נציין כי מבוצע טבלה של ילדים אלרגניים לדברים נוספים כגון: בעלי חיים, תרופות וכ"ו.
3. כמו כן, הביקורת בדקה קיום הצהרת בריאות בגין הילדים שדווחו כאלרגניים בבתי הספר. מבדיקת הביקורת עולה כי מטבלת האקסל שהועבר לסקירת הביקורת מתוך 41 תלמידים אלרגניים בגין 7 תלמידים לא נמצא תיעוד על קבלת הצהרות בריאות למועד הביקורת..

נציין כי למועד הביקורת התחיל תהליך מיפוי של מחלקת החינוך ומנהלת תחום בתי הספר לשם מעקב מקיום כלל האישורים הרפואיים הנושא.

המלצות:

מומלץ, לוודא קבלת הצהרת בריאות בגין כלל התלמידים הן בבתי הספר והן בגני הילדים.

3.2 קיום מסמך רפואי מאלרלוג

רקע:

על פי סעיף 6.1 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן " התנהלות מוסדות החינוך והצהרונים לשם הבטחת בריאותם של התלמידים הסובלים מאלרגיות למוצרי מזון (הוראת קבע 0042 החלפה) נקבע: **המנהל יידוע קבלת הצהרת בריאות מההורים שבה הם מדווחים באופן מפורט על אודות האלרגיה לפני תחילת שנת הלימודים, בצירוף מסמך הכולל הנחיות טיפוליות מאלרולוג כדי לאפשר למוסד החינוך להיערך לקליטה בטוחה של התלמיד.**

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום מסמך הנחיות טיפוליות מאלרולוג (מומחה לאלרגיות) כאמור לסעיף 6.1 לחוזר מנכ"ל. נציין כי הביקורת קיבלה קובץ "אקסל" של הילדים האלרגניים במוסדות חינוך על ידי אחראית בתי הספר. נציין כי תוך כדי הביקורת אחראית בתי הספר התחילה לנהל קובץ מעקב באמצעות טבלת אקסל.

מסקירת הביקורת את הקובץ כפי שהועבר על ידי אחראית על תחום בתי הספר עולה כי מתוך 41 ילדים אלרגניים שמופיעים בטבלת האקסל שהועברה לביקורת לכמות של 29 ילדים מתוך הרשימה נכון למועד הביקורת, טרם הומצא אסמכתא של אלרולוג המאפיין את האלרגיה שממנה סובל התלמיד.

המלצות:

1. מומלץ, להקפיד על קבלת הנחיות טיפוליות מומחה לאלרגיות "אלרולוג" בגין התלמידים האלרגניים.

3.3 ייפוי כוח רפואי/ כתב הסכמה למתן טיפול רפואי

רקע:

בסעיף 2 לחוזר מנכ"ל "אורחות חיים במוסדות חינוך" חוזר מנכ"ל (תשעב/1)ב, ב' באלול התשע"א, ספטמבר 2011 נקבע כאמור לעיל:

- 3.1 על מתן תרופה לתלמיד במסגרת חינוכית, מכל סיבה שהיא, יחליט רק רופא, מתוך שיקולים מקצועיים של הנחיצות לתת את התרופה במהלך הלימודים, ויגבה זאת במסמך רשמי.
- 3.2 חל איסור מוחלט לתת לתלמיד תרופה על סמך המלצה או החלטה של צוות המוסד החינוכי או לבקשת ההורים ללא מסמך רפואי נלווה.

נציין כי בנוסף לאמור לעיל, באחריות ההורים להחליף את המזרק כאשר תמה תקופת התוקף של המזרק. כמו כן באחריותם לחתום על טפסים המאפשרים מתן טיפול תרופתי לתלמיד על פי ההנחיות בסעיף 2.2-74 בחוזר הוראות הקבע עב/1(ב), "מתן טיפול תרופתי במוסד החינוך".

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום מסמך ייפוי כוח רפואי בגין ילדים שמדווח עליהם כילדים המקבלים מזון לאלרגניים. נציין כי בעקבות בדיקת הביקורת התחיל מיפוי של מחלקת החינוך בנושא והשלמת מסמכים ייפוי כוח בעבור ילדים אלרגניים כנדרש בהוראת הקבע.

המלצות:

מומלץ, לוודא כי עבור כלל הילדים האלרגניים ישנו אישור ייפוי כוח רפואי המאפשר מתן טיפול רפואי במידת הצורך.

4. ימי היערכות/קיום מפגש עם ההורים

רקע:

בסעיף 6.1 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע מס 0042 החלפה). **נקבע: עוד לפני תחילת שנת הלימודים על המנהל לקיים מפגש שבו ישתתפו אנשי צוות הניהול ואחות נציגת שירותי הבריאות. במקרה של תלמיד הסובל מאלרגיה למזון מומלץ להזמין למפגש גם דיאטנית מטפלת או דיאטנית מטעם הרשות או המפעיל, וכן את ההורים, ובמידת האפשר גם את התלמיד, לשם קביעת דרכי ההתנהלות במהלך ימי הלימודים. במפגש תסוכם היערכות, וייקבע האחראי במוסד החינוכי או בצהרון לקשר עם ההורים. יש להתאים את המפגש ואת דרכי ההתנהלות לגיל התלמיד הסובל מאלרגיה.**

בסעיף 4.3 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע 0042) **נקבע כי יש ליידע את כל הוריי הכיתה ואת הורי מסגרת הצהרון לקראת פתיחת שנת הלימודים, וכן באסיפת ההורים הראשונה, על המגבלות התזונתיות החלות על תלמידי הכיתה והמסגרת ועל האיסור להכניס את האלרגן למרחבי השהייה שיוגדרו או לכל מתחם בית הספר, גן הילדים או הצהרון. היידוע ייעשה בתיאום עם התלמיד הסובל מאלרגיה ועם הוריו.**

בסעיף 6.2 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך נקבע כי על המנהל לקיים משפגש שבו ישתתפו אנשי צוות הניהול ואחות נציגת שירותי הבריאות. במקרה של תלמיד הסובל מאלרגיה למזון מומלץ להזמין למפגש גם דיאטנית מטפלת או דיאטנית מטעם הרשות או המפעיל, וכן את ההורים, ובמידת האפשר גם את התלמיד, לשם קביעת דרכי ההתנהלות במהלך ימי הלימודים. במפגש תסוכם ההיערכות, וייקבע האחראי במוסד החינוכי או בצהרון לקשר עם ההורים. יש להתאים את המפגש ואת דרכי ההתנהלות לגיל התלמיד הסובל מאלרגיה.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם באסיפת ההורים מיידים את ההורים ו/או האם מיידעים בנוגע למגבלות תזונתיות וכיצד. משיחות שקיימה הביקורת עם אחראית הגנים ברשות נמסר כי בתחילת שנה מעבירים להורים טפסים ולפי זה מאתרים ילדים אלרגניים בימים הראשונים של השנה. נמסר כי ישנם גנות שמזמינות את ההורים לפגישה ודבר דומה לזה עושים בכיתות ובבתי הספר.

המלצות:

1. מומלץ, להוציא הנחיות עבודה סדורות לכלל מנהלי הגנים ובתי הספר על הצורך לקיים מפגש של ההורים מנהל ואחות נציגת שירותי בריאות וכן דיאטנית המתמחה בתחום לרבות תיעוד המפגש המתבצע בכל אחד מן מוסדות הלימוד.
2. מומלץ, ליידיע את כלל הורי הכיתה והצהרונים על מגבלות תזונה (הודעת כתובות, מסרונים, ווסט-אפ) להורים בבתי הספר והגנים בדבר מגבלות התזונתיות וחשיפה לאלרגנים.

5.1 יעוץ תזונאי /דיאטן

רקע:

בסעיף 6.5 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע מס 0042 החלפה). נקבע: יש להמליץ בפני הורי התלמיד הסובל מאלרגיה להתייעץ עם דיאטנית קלינית מומחית לילדים בקופת החולים שהם מבוטחים בה לגבי הרכב המזון המומלץ לילדים במסגרת בית הספר, גן הילדים או הצהרון.

בהמשך לאמור לעיל, על פי סעיף 5.7 לחוזר מנכ"ל זה יש להתייעץ עם תזונאי לגבי התפריט. התזונאי יסייע בהרכבת תפריט מאוזן ויציע את חלופות המזון הנדרשות בעקבות המגבלה לאלרגן.

בסעיף 6.6 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך נקבע, אם נקבעו מגבלות בנוגע לרכיבי המזון שמוותר להכניס למרחבי השהייה, ובית הספר, הגן או הצהרון לא הוגדרו כולם כשטח נקי מאלרגן, יש להגדיר אזור שבו יוכלו התלמידים האחרים לאכול מוצרי מזון המכילים אלרגנים.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם במחלקת החינוך ממליצים למחלקת החינוך להמליץ בפני הורי התלמיד הסובלים מאלרגיה על הצורך להתייעץ עם דיאטן קליני המומחה בילדים לגבי הרכב המזון. מבדיקת הביקורת עולה כי אין תהליך יזום בנושא.

המלצות:

מומלץ, כי מחלקת החינוך תפנה באופן יזום אל ההורים לילדים האלרגניים בהתאם לנתונים ותמליץ להם להשתמש בשירותי תזונאי /דיאטן קליני המומחה בתזונת ילדים בהתאם למסד נתונים ייעודי וכמו כן תתעד את הפנייה בטבלה מסודרת (אפשרי טבלת אקסל).

5. **תכנית הכשרות והשתלמויות לצוות החינוכי.**

רקע:

בסעיף 6.4 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע מס 0042 החלפה) נקבע כי נהלי המוסד החינוכי או הצהרון, או מי מטעמם, יידעו את כלל צוות המוסד החינוכי ואת צוות העובדים בצהרון על האלרגיה ועל הסימנים המחשידים לחשיפה לאלרגן ויוודאו שמדי תחילת שנה מתקיימת הדרכה בנושא. ההדרכה תכלול את הכרת מהות התופעה, דרכי המניעה, ניהול מצב של חשיפה והתנסות מעשית בשימוש במזרק. יש להעביר מידע לכל עובד הוראה מחליף, למדריך או לעובד זמני במסגרת בדבר הרגישות והמגבלות הנהוגות במרחבים השונים.

בסעיף 6.15 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך נקבע: במסגרת ימי ההיערכות לקראת פתיחת שנת פעילות יתקיימו בבתי הספר, בגנים ובצהרונים הדרכה והכשרה עיונית ומעשית לצוותי ההוראה, לרכזים, למדריכים ולעובדים בתחום הטיפול בתלמידים הסובלים מאלרגיות. תוכני ההדרכה, היקפה ורמת הכשירות של העובדים יהיו בהתאם להנחיות של משרד הבריאות

כמו כן, בסעיף 6.12 לחוזר הנ"ל נקבע כי בבית הספר, בגן הילדים ובצהרון תינתן הדרכה לכלל אנשי צוות המוסד החינוכי או לצוות הצהרון על פי הנושאים בתוכנית שקבע משרד הבריאות שתאפשר להם לזהות מצבי חירום הנגרמים מאלרגיה למזון ולתת מענה למצבים אלה.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם מבוצעת הדרכה עיונית ומעשית לצוותי ההוראה בגין ילדים אלרגניים. מבדיקת הביקורת עולה כי קב"ט העירייה הוציא הנחיות בכתב להלן הנחיות להחזקת תכשיר אפיפן במוסדות חינוך (2.01.2022) כולל ציון כי בגין זיהוי וטיפול בשימוש במזרק האפיפן בשעת הצורך כולל סרט הדרכה אולם הביקורת לא מצאה תיעוד להכשרות ייעודיות שבוצעו לצוותים נציין הביקורת לא מצאה תיעוד להכשרות סדורות בנושא.

המלצות:

מומלץ להכין תוכנית הדרכות ייעודית הן לצוותי הגנים והן לבתי הספר מדי תחילת שנה.

קיום תוכנית הדרכות כיצד להשתמש במזרק אפינפרין (אפיפן)

רקע:

במסגרת יישום החוק להחזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך קיימים 2 סוגי הדרכות בנושא האלרגיה בהובלת אגף בכיר לביטחון שע"ח ובטיחות סביבתית:
השתלמות חרום והחייאה בהיקף של 4 שעות לימוד.

- מיועדת לסגל בית הספר והגנים: הנהלה, מורים, מזכירות, אב בית, עובדי מנהלה, מנהלות גנים
- וסייעות גנים.
- תכנים: החייאה, החייאת מכשירים, התנהלות בטוחה במוסד חינוכי, אלרגיה מסכנת חיים, שימוש במזרק אפיפן, קורונה, טיפול בחולה במצבי חוסר הכרה ומצבי חירום.
- בכפוף לקיומו של תקציב מתאים, במסגרת ההשתלמות יחולק שי לבית הספר מטעם אגף הביטחון
- במשרד החינוך- ארונית עזרה ראשונה, אותה יש להציג במקום מרכזי ונגיש.

הדרכות אלרגיה בהיקף של 2 שעות לימוד.

מיועדת לסגל בית הספר והגנים: הנהלה, מורים, מזכירות, אב בית, עובדי מנהלה, מנהלות גנים

- וסייעות גנים.
- תכנים : אלרגיה מסכנת חיים, שימוש במזרק אפיפן וסכמת החיאה.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום הדרכות כאמור לעיל. משיחה שקיימה הביקורת עם קב"ט מוסדות חינוך ומתוצרים שהועבר על ידי קב"ט מוסדות חינוך עולה קב"ט מוסדות חינוך הפיץ בתאריך 2.01.222 הנחיות להחזקת תכשיר אפיפן במוסדות חינוך לידיעת מנהלי בית הספר, מנהלות גני הילדים, מנהלי מסגרות חינוך כולל סרטון הדרכה בנושא ומכתב זה ממליץ לצוותים כי בנוסף מומלץ להשתתף בתוכנית הדרכה לאלרגיה.

המלצות:

מומלץ, בנוסף להנחיות שהוציא קב"ט מוסדות החינוך לקיים תוכנית הדרכה פרונטאלית לצוותי החינוך וההוראה בנושא שימוש במזרק האפיפן בשעת חירום.

5.1 הפנייה לתפריטים ייעודיים לילדים הסובלים מאלרגיה

רקע:

בסעיף 6.7 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע 0042) נקבע: כחלק מהיערכות בית הספר והגן לתהליך החינוכי של התמודדות עם אלרגיה יש להפנות את כלל ההורים לתפריטים ולהצעות מגוונות לארוחות בבית הספר ובגן ולאירועים מיוחדים, כמפורט בסעיף 2.2-90 בחוזר הוראות הקבע עו/8(א), "הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות החינוך", תוך הקפדה על הרחקת האלרגן.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם המחלקת החינוך ישנה פנייה יזומה שתכליתה הפניית ההורים לתפריטים ייעודיים בגין ילדים אלרגיים. משיחות שקיימה הביקורת עם הגורמים הרלוונטיים עולה כי למועד הביקורת ההנחיה טרם מיידעים את ההורים לתפריטים ייעודיים.

המלצות:

מומלץ, כי אגף החינוך ישקול להעסיק תזונאית ו/או איש מקצוע בתחום שילוו את התוכנית לאורך כל שנת הלימודים. התזונאית יסייעו לבניית תפריטים מותאמים לכל התייעצות בעניין תזונה ואלרגיות.

5.2 מתן תמיכה רגשית וחברתית לילדים הסובלים מאלרגיות

רקע:

לתופעת האלרגיה למוצרי מזון יש השלכות רגשיות, נוסף על אלו הבריאותיות. הילד בעל האלרגיה עלול לחוש כי בעטיו חלות מגבלות על חבריו. כמו כן הוא עצמו מוגבל במוצרי המזון שהוא יכול לבוא עימם במגע ובאופן מסוים הופך לחריג.

על פי סעיף 3 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע מס 0042) לשם מתן מענה לתחושות אלו יש לנקוט כמה פעולות:

- יש להסדיר ליווי של התלמיד על ידי היועץ או הפסיכולוג של המוסד לשם תמיכה בו.
- מנהל הצהרון יקפיד לקבל מפסיכולוג או מהיועץ הדרכה לגבי התמיכה הרגשית הנדרשת עבור תלמיד הסובל מאלרגיה למזון.
- יש להימנע מאפליה או החרגה על רקע אלרגיה.

- יש לתכנן מראש את התפריט בחגים (כגון במשלוחי מנות) בארוחות בריאות, במכירות של מזון , בטיולים וכ"ו ולהימנע מהכללת האלרגן בתפריט תוך רתימת של הנהגת ההורים והקהילה לתכנון זה.
- יש לאפשר לתלמיד הסובל מאלרגיה להציג בעצמו , בפתיחת השנה או בעת פתיחת פעילות הצהרון את מהות האלרגיה שהוא סובל ממנה וזאת כמובן בהתאם לגילו ולרצונו ותוך שיתוף הוריו.

ממצאים:

הביקורת בדקה מתן תמיכה רגשית של ילדים אלרגניים במוסדות חינוך לרבות הדרכה רגשית של פסיכולוגים ממוסדות הלימוד ו/או הדרכה של מנהלי הצהרונים בדבר תמיכה רגשית לילדים הסובלים מאלרגיות. משיחות שקיימה הביקורת עם גורמים הרלוונטיים ממחלקת החינוך עולה כי למועד הביקורת טרם הומצא מתקיים תהליך מובנה של איתור כלל הילדים ומתן ליווי מפסיכולוג ו/או יועץ הדרכה לילדים אלרגניים.

המלצות:

מומלץ, להסדיר תהליך של ליווי של יועץ או פסיכולוג לשם תמיכה בילדים הסובלים מאלרגניים לרבות קיום הדרכות למנהלי הצהרונים .

6. סביבה נקייה מאלרגניים

6.1. הגדרת שטחים נקיים מאלרגניים/שילוט מוסדות החינוך :

רקע:

על פי סעיף 2 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע 0042) במקרים שבהם האלרגיה היא לאלרגן שהוא בעל תכונה של פיזור באוויר (לדוגמה, בוטנים, אגוזים בצורתם הטבעית או חטיפים המכילים בוטנים) יש להגדיר את מוסד החינוך או את מסגרת הפעילות כשטח נקי מהאלרגן ולציין באופן בולט בשטח המוסד, באזור הפעילות ומחוצה לו, בשילוט הנראה לכול, שאין להכניס את האלרגן ומוצרים המכילים אותו לשטח המוסד ולאזור הפעילות.

במקרים אחרים, של אלרגיה לאלרגן שאינו בעל תכונה של פיזור באוויר, ואשר בהם האלרגיה נגרמת בשל מגע עם האלרגן או בליעה שלו, יוכרזו הכיתה, שטח הפעילות וכן מרחבים נוספים שיוסכמו לגביהם כסביבה בטוחה, שאין להכניס אליה את האלרגן. יש להכריז על כך באמצעות שלטים שייתלו במקומות הללו. השילוט חייב להיות בולט ולאפשר זיהוי בכל שעות הפעילות.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום שילוט בדבר מוסדות שבהם דווח כי לומדים ילדים אלרגניים בהתאם לאמור לעיל. הביקורת ערכה סיור במוסדות לימוד שבהן ישנים ילדים אלרגניים ומקבלים מנות מזון לילדים אלרגניים. מבדיקת הביקורת עולה כי:

1. נבדקו 16 גני ילדים שילדים אלרגניים לומדים בגנים אלו. מבדיקת הביקורת בכל 16 גני הילדים לא נמצא תיעוד לשילוט בדבר אלרגניים.
2. נבדקו 4 בתי ספר שילדים אלרגניים לומדים במוסד חינוך זה. מבדיקת 4 בתי ספר נמצאו 3 בתי ספר שלא נימצא תיעוד לשילוט במועד הביקורת.

המלצות:

מומלץ, לשלט את מוסדות החינוך לרבות גני הילדים בשילוט למניעת אלרגניים לטובת הילדים האלרגניים.

6.2. מניעת אלרגנים במוסדות החינוך ובצהרונים.

רקע:

סעיף 4.4 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך (הוראת קבע 0042 החלפה) קובע כי יש ליידע את כל הורי הכיתה ואת הורי מסגרת הצהרון לקראת פתיחת שנת בלימודים, וכן באסיפת ההורים הראשונה, על המגבלות התזונתיות החלות על תלמידי הכיתה והמסגרת, וכן על האיסור להכניס את האלרגן למרחבי השחייה שיוגדרו או לכל מתחם בית הספר, גן הילדים או הצהרון. היידוע ייעשה בתיאום עם התלמיד הסובל מאלרגיה ועם הוריו.

ממצאים:

הביקורת בדקה ידוע הורי הכיתה ומסגרות הצהרונים בדבר מניעת אלרגניים. לביקורת נמסר כי המידע נמסר למסגרות השונות. נציין כי הביקורת לא מצאה לכך תיעוד.

המלצות:

מומלץ, ליידע את כלל ההורים הן בבתי ספר והן בגנים בדבר מניעת אלרגניים. הביקורת מציינת כי אפשרות נגישה להפצת המידע הינו באמצעות פלטפורמות דיגיטאליות כגון: הפצת מידע באמצעות מסרונים, וואטס-אפ וכ"ו.

6.3. קיום מסמך נגישות להתנהגות במצב חירום בגין רגישות לאלרגן

רקע:

על פי סעיף 2 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע מס 0042 החלפה) על מנהל בית הספר, הגן או הצהרון, או על מי שהסמיכום לכך, לפעול לשם העלאת המודעות לתופעת האלרגיה למוצרי מזון בקרב הצוות החינוכי וצוות העובדים ובקרב הורי בית הספר, הגן או הצהרון, וכן בקרב התלמידים. כמו כן עליהם לפעול בהתאם להנחיות חוזר זה וליישמן במהלך יום הלימודים ובכל פעילות חינוכית במסגרת פורמלית ובלתי-פורמלית.

על פי סעיף 2.4 לחוזר מנכ"ל "אורחות חיים נכונים במוסדות החינוך" בחוזר תשס"ה/1(א) להלן: הוראת קבע משנת 2004 נקבע: במוסד החינוכי חייב להיות מסמך נגיש המפרט מה הם כללי ההתנהגות במצב חירום של תלמיד הסובל מרגישות למזון. צוות המוסד צריך לדעת ולהכיר את הסימנים של התגובה האלרגית ולקבל הדרכה כיצד לפעול במצב חירום. כמו כן, מזרק האדרנלין צריך להיות שמור במקום ידוע ורגיש.

ממצאים:

הביקורת ערכה שיחות בנושא הכנת מסמך נגישות למצב חירום וידוא מוסדות החינוך בקיום והתנהגות במצב חירום על פי מסמך זה. משיחות שערכה הביקורת עם קב"ט מוסדות החינוך ומתוצרים שקיבלה הביקורת להלן: הנחיות להחזקת תכשיר אפיפן (אפינפרין) במוסדות חינוך עולה כי ישנו התייחסות לנושא סדר הפעולות במקרה של חדש לאלרגיה מסכנת חיים לרבות תנאי החזקה ושימוש בתכשיר (מזרק) האפיפן.

תקין - לא נמצאו ממצאים ראויים לציון

7. החזקת מזרקי אפינפרין (אפיפן) במוסדות החינוך ובגני הילדים

רקע:

חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018(להלן "החוק) שנכנס לתוקף החל מינואר 2019, מחייב את מוסדות החינוך להחזיק את תכשיר האפינפרין, אשר מגיע בצורה של מזרק אוטומטי קל לשימוש. כמו כן, תקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות

ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט) התש"ף – 2020) להלן- "התקנות" אושרו לאחר קריאה שנייה ושלישית בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת, בתאריך 17.8.2020, כ"ז באב התש"ף והן קובעות היבטים שונים הנוגעים למינון התכשיר, מיקומו וכ"ו.

אפיפן הוא מזרק אוטומטי המכיל גרסה סינתטית של אפינפרין (אדרנלין) שהגוף שלנו מייצר באופן טבעי. תפקידו- להגביר את קצב הלב, להרחיב את דרכי הנשימה ולכווץ את כלי דם. מתן אפינפרין באמצעות מזרק אפיפן תאפשר להציל חיים במקרה של אנפילקסיס.

ממצאים:

הביקורת בדקה הצטיידות במזרק אפיפן במוסדות חינוך . מבדיקת מדגמית שערכה הביקורת במוסדות החינוך עולה:

1. ממדגם של 8 גני הילדים בתאריך 6.2022 הנ"ל עולה כי בגני ילדים אלו נמצא מזרק אפיפן כנדרש.

מספר	שם מוסד/גן ילדים	האם קיים מזרק אפיפן
1	גן סביון	☐
2	גן שושנים	☐
3	גנון סביון	☐
4	גן כרמים	☐
5	גן צבר	☐
6	גנון כרמים	☐
7	גן שקמה	☐
8	גנון שושנים	☐

תקין- לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

2. ממדגם של 4 בתי ספר משלושה מהם נדרשים להחזיק 2 מזרקים בעלי מינון שונה עולה כי בשלושת בתי הספר יש מזרק אפיפן במינון 0.3 מ"ג וישנו צורך להצטייד גם במזרק נוסף במינון 0.15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה -ב.

מספר	סמל מוסד	שם מוסד	סיווג	גילאים	כמות תלמידים במוסד החינוך	הערות הביקורת

1	213280	גלבו- (מנחם בגין) נצרת עלית	יסודי בלבד	א - ו	176	ישנו צורך במזרק נוסף במינון 0.15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-
2	213165	חבד מד- נצרת עלית	יסודי בלבד	א - ח	334	ישנו צורך במזרק נוסף במינון 0.15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-
3	213629	ביהס כרמל	יסודי בלבד	א - ו	196	ישנו צורך במזרק נוסף במינון 0.15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-

המלצות:

מומלץ, להצטייד במזרק אפיפן נוסף במינון 0.15 מ"ג במוסדות החינוך הרלוונטיים בהם לומדים ילדים שהינם מתחת לכיתה ב.

8. הקצאת סיעות רפואיות לילדים אלרגיים

רקע:

על פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך 0001 הוראת קבע "סייעות רפואיות בחינוך הרגיל התקף החל מ-30 בנובמבר 2016 נקבעו הקריטריונים לשקילת הקצאה של סיעות לתלמידים הנדרשים לטיפול פולשני בשגרה:

תלמיד הנדרש לאחת מהפעולות המפורטות להלן, על פי מסמך עדכני מרופא מומחה בתחום:

- מתן חמצן
- שאיבת הפרשות דרך טרכאוסטום
- צנתור שלפוחית השתן
- הזנה דרך זונדה/גסטרוסטום
- ניטור רמת הסוכר והזרקת אינסולין לילדים סוכרתיים.

1.3 הקריטריון לשקילת הקצאה של סיעות לתלמידים הנדרשים להשגחה כדי למנוע מצב מסכן חיים מיידי:

מתן סיוע לתלמיד הנדרש להשגחה בשל אבחנה למצבים שיפורטו להלן יידון רק על פי מסמך עדכני מרופא מומחה בתחום בלבד (אלרגולוג ילדים, נוירולוג ילדים), לתקופה של ששת החודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה, כמפורט להלן:

- אלרגיה מסכנת חיים לחלב, לבוטנים, לאגוזים, לשקדים, לסומסום, לביצים או לדגים עם תיעוד ברור של חומרת התגובה ובשילוב של אסטמה אלרגית המעלה את הסיכון העתידי לתגובה אנפילקטית מסכנת חיים מיידיית נדרש מסמך עדכני.
- לאפילפסיה כללית לא מאוזנת, כלומר של יותר משני התקפים בחודש, מסוג אפילפסיה מיוקלונית או אפילפסיה כללית, עם התקפים קשים ("גראנד מאל") שמביאים לנפילה נדרש מסמך מעודכן מניורולוג.
- להפרעת קרישה חמורה עם נטייה לדמם לא מבוקר (המופיליה, מקרים המטולוגיים חמורים וחריגים) נדרש מסמך מהמטולוג.
- לסכנת חיים מיידיית מפגיעה פיזית, כמו לאחר השתלת קוצב לב או לאחר השתלת איברים, נדרש מסמך מקרדיולוג או מרופא מומחה בתחום.

בחוזר מנכ"ל זה נקבעו (סעיף 1) לחוזר הנ"ל נקבעו הקריטריונים ל הקצאת סיעות רפואיות לתלמידי **החינוך הרגיל לפי קריטריונים כאמור מטה:**

1.1.1 תלמידי החינוך הרגיל בעלי צרכים בריאותיים ייחודיים שאפשר להגיש עבורם בקשה לסיוע מחולקים על פי המאפיינים האלה:

- תלמידים הנדרשים לטיפול פולשני בשגרה
 - תלמידים הנדרשים להשגחה למניעת מצבים מסכני חיים מידית, כמפורט ב-1.3 להלן.
- 1.1.2 גיל ההתחלה של קבלת הסיוע הוא 3, כשהתלמידים נכנסים למסגרת של גן ילדים עירוני.
- 1.1.3 על היקף הסיוע ועל הגילים שבהם הסיוע ניתן מחליטה הוועדה הבין-משרדית לסייעות רפואיות בחינוך הרגיל בהתאם למדיניות הנקבעת ובהתייעצות עם גורמים מקצועיים.
- 1.1.4 הסיוע ניתן בימי הלימודים הרשמיים ובחופשות שמתקיימת בהן פעילות של הרשות. נציין כי אם במוסד החינוכי מתקיים יום חינוך ארוך על פי חוק (יוח"א) או שהוארך בו יום הלימודים על פי החלטת ממשלה. מיל"ת או ציל"ה ניתנת הרחבה לסיוע כמפורט במסמכים שנשלחו לגזברים.

סעיף 1.4 לחוזר זה קובע:

הסיוע המאושר מטעם הוועדה הבין-משרדית מתבסס על הצרכים של התלמידים בשעות הלימודים הרשמיים ואינו תלוי בהכרת המוסד לביטוח לאומי לגמלת ילד נכה, המשולמת להורים.

סעיף 2.1 לחוזר זה מטיל את האחריות על העסקת סיעות אלו וקובע:

הרשות המקומית שבה התלמיד לומד היא, ורק היא, בעלת הסמכות לפנות לוועדה הבין-משרדית לסייעות רפואיות בשם התלמיד, ובמקרה שתקבל הקצאה, הרשות המקומית היא הגורם שיעסיק את הסיעות.

ממצאים:

הביקורת בדקה הגשת מסמכים ואישור וועדה רלוונטית לעניין הסיעות האישיות לילדים אלרגניים. מבדיקת הביקורת ומהחומר הנלווה שסופק לביקורת עולה כי בגין שלושת סיעות רפואיות לתלמידים אלרגניים שאושרו בגין שנת הלימודים 2021-2022 שנת לימודים תשפ"א – תשפ"ב. אושרו על ידי גורמים הרלוונטיים להלן אישור זכאות על רקע צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל. כמו כן העסקה היא על ידי הרשות המקומית.

תקין – לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

8.1 **תוקף מסמכים רפואיים הנדרשים להשגחה כדי למנוע מצב מסכן חיים.**

רקע:

על פי סעיף 1.3 לחוזר מנכ"ל בנושא להלן הוראות קבע 0011 נקבע כי:

מתן סיוע לתלמיד הנדרש להשגחה בשל אבחנה למצבים שיפורטו להלן יידון רק על פי מסמך עדכני מרופא מומחה בתחום בלבד (אלרגולוג ילדים, נוירולוג ילדים), לתקופה של ששת החודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה, כמפורט להלן:

- לאלרגיה מסכנת חיים לחלב, לבוטנים, לאגוזים, לשקדים, לסומסום, לביצים או לדגים עם תיעוד ברור של חומרת התגובה ובשילוב של אסטמה אלרגית המעלה את הסיכון העתידי לתגובה אנפילקטית מסכנת חיים מידית נדרש מסמך עדכני.

- לאפילפסיה כללית לא מאוזנת, כלומר של יותר משני התקפים בחודש, מסוג אפילפסיה מיוקלונית או אפילפסיה כללית, עם התקפים קשים ("גראנד מאל") שמביאים לנפילה נדרש מסמך מעודכן מניורולוג.
- להפרעת קרישה חמורה עם נטייה לדמם לא מבוקר (המופיליה, מקרים המטולוגיים חמורים וחריגים) נדרש מסמך מהמטולוג.
- לסכנת חיים מידית מפגיעה פיזית, כמו לאחר השתלת קוצב לב או לאחר השתלת איברים, נדרש מסמך מקרדיוולוג או מרופא מומחה בתחום.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם בגין ילדים הנדרשים לסיוע צמוד והשגחה ישנו מסמך רפואי מאלרולוג שתוקפו 6 חודשים מיום הגשת הבקשה להקצאת סייעת אישית צמודה לתלמידים אלרגניים הנצרכים לסיוע וליווי צמוד. מבדיקת האישורים עולה כי האישורים הרפואיים שאושרו בגין שנת הלימודים 2021-2022 שנת לימודים תשפ"א – תשפ"ב. מהנתונים שהועברו לביקורת עולה כי בשנת חימודים זו אושרו שלוש בקשות לזכאות לסיוע על רקע צרכים רפואיים לתלמידים אלרגניים.

מבדיקת הביקורת את האישורים הרפואיים ותוקפם נמצא כי בגין תלמיד אחד מתוך שלושת התלמידים הזכאים לסיוע צמוד בשל אלרגיה לא נמצא תיעוד למסמך מאלרולוג לתקופה של ששישה חודשים הקודמים לבקשה לקבלת אישור זכאות לסיוע על רקע צרכים רפואיים יחודיים לאלרגיה:

שם ביה"ס	כיתה	סמל מוסד	סייעת רפואית	האם קיים אישור רפואי לתקופה קודמת של 6 חודשים על ידי אלרולוג
כרמל	א'	213629	יש	טרם הומצא לביקורת תיעוד

המלצות:

מומלץ, להקפיד על קבלת תיעוד אישור מאלרולוג בגין תלמידים אשר נדרשים להשגחה צמודה.

8.2. הסמכת הסייעות הרפואיות

על פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך העוסק מלווה (סייעת רפואית) אישי לתלמיד עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל (סייעת רפואית) מס" 11/13 מתאריך 11.08.2013 בדבר הדרכת סייעת רפואית צמודה לילדים לרבות ילדים אלרגניים בסעיף 6.5 נקבע כי הדרכה תכלול:

- הדרכת המלווה האישי תתבצע על פי העקרונות המפורטת הדרכת המלווה האישי
- הדרכת המלווה האישי תתבצע על פי העקרונות המפורטים בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות (2009/48) (מתן אישור למלווה אישי לביצוע פעולות טיפוליות - תיקון" ובפרט הסעיפים: "תנאי קדם להדרכת המלווה", "הליך ההדרכה", "אישור על הדרכת מלווה אישי".
- ההדרכה תינתן על ידי אחות מוסמכת או רופא במוסד רפואי מורשה ומוכר על ידי משרד הבריאות, בו מקבל המטופל טיפול רפואי, בתיאום עם מנהלת הסיעוד באותו המוסד.
- אישור ביצוע ההדרכה (ראה נספח 1) ייחתם הן על ידי האחיות המדריכה והן על ידי המלווה האישי המודרך וזאת לאחר בדיקת יכולת המודרך לבצע פעולות אלו האישור ייחתם ב-4 עותקים: למלווה; להורה; לרשות המקומית/מחלקת החינוך;
- לתיוק בתיק המטופל במוסד הרפואי.

- האישור בר תוקף לשנת לימודים אחת בלבד.
- האישור בר תוקף לטיפול בתלמיד המסוים בלבד, למעט אם אושר על ידי הוועדה.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום הסמכה על ידי אחות מוסמכת ו/או רופא בגין הסיעות הרפואיות הצמודות המסיעות לילדים האלרגניים הנדרשים לליווי צמוד על פי הקריטריונים הרפואיים שנקבעו על ידי משרד החינוך והחלטת הוועדה בגינם. מבדיקת האישורים עולה כי האישורים הרפואיים שאושרו בגין שנת הלימודים 2021-2022 שנת לימודים תשפ"א – תשפ"ב נמצא כי בגין 3 התלמידים שקיבלו זכאות למלווה התקבלו אישור בדבר הדרכת המלווה לתלמיד בעל אלרגיה הזקוק לסיוע צמוד:

שם ביה"ס	כיתה	סמל מוסד	סייעת רפואית	תאריך הנפקת האישור להדרכת מלווה אישי לתלמיד עם צרכים רפואיים ייחודיים בחינוך הרגיל
נטופה	א'	214122	יש	31.08.2021
ארבל	ב'	212589	יש	31.10.2021
כרמל	א'	213629	יש	10.10.2021

תקין-לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

9. הזנה וסימון מוצרים אלרגניים

9.1. תזונת תלמידים הסובלים מבעיות בריאות /מרגישות למזון

רקע:

בסעיף 6.2 (ב) לחוזר מנכ"ל משרד החינוך בדבר הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות החינוך (הוראת קבע 0070 החלפה) נקבע בגין תזונה בגין ילדים הסובלים מבעיות בריאות ו/או רגישות למזון כלהלן:

אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק מחויב ליידע את כלל ההורים כי באחריותם להודיע למארגן ההזנה בכתב ולצרף אסמכתאות רפואיות, אם ישנן, על צרכים מיוחדים של ילדיהם בנושא התזונה, וזאת גם כדי לבדוק את האפשרות לאספקה של מנה מותאמת במקרה שבו מתקיימת הזנה מאורגנת.

נציין כי הדבר אינו בה במקום חובתם של ההורים כאמור בסעיף 6.2. (ג) לחוזר מנכ"ל זה הקובע כי:

באחריות ההורים לתלמידים בעלי צרכים תזונתיים רפואיים ליידע את האחראי על ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק, ובמקרה שמתקיימת הזנה מאורגנת גם את ספק המזון, על הצורך התזונתי רפואי ולהמציא להם אישורים רפואיים לכך. בהתאם לכתוב באישורים אלה תיבדק האפשרות לספק לתלמידים אלו את מנת המזון המתאימה או את הכיבוד הניתן בפעילות. כמו כן, באחריות ההורים לדאוג שילדיהם יהיו מודעים לעובדה שאינם יכולים לאכול כל דבר מזון המוגש בהזנה או לרכוש כל דבר מזון ברכישה עצמאית בשל רגישותם.

בסעיף 8.2 לחוזר מנכ"ל המתייחס לתזונת תלמידים הסובלים מבעיות בריאות ורגישות למזון נקבע:

(א) עקב החשש מתגובות אלרגיות לרכיבים ולמזונות מסוימים בקרב ילדים יש לברר עם ההורים לפני התחלת ההזנה מיהם התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים ולהיערך בהתאם.

(ב) כל המנות המיוחדות המיועדות לתלמידים בעלי צרכים תזונתיים רפואיים מיוחדים צריכות להיות ארוזות בצבע שונה ומסומנות בסימון מיוחד ובולט.

(ג) על אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק להקפיד על החלוקה של מנות מיוחדות אלה ולייעד אותן רק לתלמידים בעלי הצרכים התזונתיים הרפואיים המיוחדים.

(ד) לגבי כל מגבלה תזונתית יש לקבל אישור של דיאטנית להרכב התפריט.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק מבצע בקרות בלתי תלויות אחר אספקת מנות הזנה לתלמידים בעלי צרכים התזונתיים הסובלים מרגישות למזון. משיחות שקיימה הביקורת עם אחראית ההזנה האמונה על מחוז הצפון שהינה תזונאית, דיאטנית קלינית מתמחה בתזונת נשים וילדים (שהינה עובדת חברה חיצונית) ואמונה על מפעל ההזנה ובקרה מטעם משרד החינוך נמסר לביקורת בקרה מדגמית של איכות המזון, טמפרטורת המזון וכ"ו.

מסקירת הביקורת וממצאים שביצעה הביקורת עבור 16 גני ילדים ונתונים הבקרה שהועברו לביקורת על ידי החברה המנהלת עולה כי גני הילדים הבאים נבדקו בתדירות של אחת לשנה

המלצות:

מומלץ, לפנות אחת למספר חודשים לחברה המנהלת לשם קבלת העתק מן דוחות הבקרה הרלוונטיים לשם תיעוד הבקורות שבוצעו.

9.2. סימון מזון ייעודי לילדים אלרגניים.

בסעיף 5 תקנות לפיקוח על איכות המזון ולתזונה נכונה בצהרונים, התשע"ז - הנוגע להזנה 2017 וסימון מזון ייעודי לרבות ילדים אלרגניים נקבע:

א. מפעיל יספק ארוחות שהרכבן מזון ייעודי המותאם לילד לפי הצהרה שימסרו ההורים למפעיל ובאחריותם ובה רשימת המזונות האסורים לילד.

ב. ארוחה שהרכבה מזון ייעודי תהיה מסומנת באותיות בצבע בולט לעין הנוגד את רקע האריזה, ניתנות לקריאה בנקל וזהות בהדגשתן, והמזהות את הרכב המזון המיועד לילד.

על מפעיל המספק גם מזון ייעודי יכלול בפרסום לפי סעיף 5 (ב) (1) לחוק גם את פרטי ספק המזון המורשה שעמו התקשר למכירה או להספקה של מזון ייעודי לצהרון שהוא מפעיל.

כמו כן בסעיף 4.4 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך להלן: (הוראת קבע 0042) **נקבע כי לקראת יציאה לטיול או לפעילות חוץ-בית-ספרית או לצהרון שמוגש בהם מזון על ההורים לבקש את פרטי הקשר עם גורם ההסעדה, ובאחריותם לאשר את הרכב המזון שיקבל ילדם במהלך הפעילות.** אם הם אינם מאשרים זאת, יש לאפשר להם לספק לילדם את המזון המותאם. במקרה של תלמיד הסובל מאלרגיה לאלרגן שהוא בעל תכונה של פיזור באוויר באחריות מוסד החינוך וההורים לוודא עם ספק המזון כי המזון **שיסופק לכלל התלמידים** לא יכלול את האלרגן.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם מבוצעות בדיקות יזומות לשם מעקב ובקרה כי ארוחות מזון ייעודי מסומנות כנדרש בצבע בולט לעין את הרכב המזון ווכן וידוא עם הספק כי הרכב המזון אינו כולל את האלרגן. נציין כי משרד החינוך התקשר במסגרת ההתקשרות במכרז פומבי עם זכיון נושא מכרז משנת 2013 להלן: מכרז היקפים משנת 2013 מס' 7/7: מתן שירותים מנהליים להפעלת תוכנית הזנה של משרד החינוך כקבלן מבצע מטעמן בקרה באמצעות מכרז פיקוח פיקוח ובקרה אחר פרמטרים כגון שביעות רצון מהמזון, מעקב אחר טריות המזון, דרך הגשת המזון, טמפרטורת המזון וכ"ו. עם זאת, הביקורת סבורה כי על מחלקת החינוך לפנות באופן יזום בכדי לקבל את דוחות הבקרה השוטפים במוסדות.

ממזגם שביצעה הביקורת אחר קיום בקרה בלתי צמודה על ידי החברה המנהלת ב-4 בתי ספר הבאים בהם לומדים ילדים אלרגניים עולה כי מנות האלרגן נבדקו כאמור מטה:

מספר	סמל מוסד	שם מוסד	תאריך ביצוע בדיקת הזנה
1	213280	גלבו- (מנחם בגין) נצרת עלית	31/01/2022
2	213165	חבד מד-נצרת עלית	26/01/2022
3	214122	נטופה	17/01/2022
4	212589	ארבל מד-נצרת עלית	02/09/2021

המלצות:

1. מומלץ, לפנות אחת למספר חודשים לחברה המנהלת מטעם משרד החינוך להלן זכיון משרד החינוך במסגרת תוכנית ההזנה לשם קבלת דוחות הבקרה הרלוונטיים.
2. מומלץ ליידע את ההורים לתלמידים בדבר שמו של ספק המזון / גורם ההסעדה שלם אישור הרכב המזון ו/או אמצעי התקשרות עמו.

10. מתן מענה במקרה חשיפה לאלרגן.

רקע:

סעיף 6.11 לחוזר מנכ"ל משרד (הוראת קבע 0042 החלפה) החינוך קובע: במקרה של אירוע שבמהלכו התפתחה תגובה אלרגית למזון אשר חייבה פינוי חירום מהמוסד החינוכי או שימוש במזרק, יש לדווח על האירוע כחריג במערכות שבהן בית הספר מדווח על אירועים חריגים. **אם האירוע התרחש בצהרון, יש לדווח עליו לאגף החינוך ברשות המקומית או למפעיל הצהרון מטעם הרשות.**

כמו כן, סעיף 6.13 קובע: במקרה של אירוע שבמהלכו מתפתחת תגובה אלרגית למזון חיוני להגיש טיפול ראשוני ללא דיחוי על-פי ההנחיות הרפואיות לטיפול במקרה של תגובה אלרגית ולהזעיק עזרה רפואית באמצעות פנייה למוקד 101 של מד"א. המוקדן יוכל להנחות את מגיש העזרה בביצוע הפעולות הנדרשות עד הגעת העזרה הראשונה שהוזעקה. עובד ההוראה הנוכח בכיתה או המורה התורן או הגנת או עובד הצהרון במרחב שבו התרחש האירוע במהלך הפסקה רשאים להזעיק איש צוות נוסף לשם סיוע. הזעקת איש צוות נוסף תיעשה באופן שלא ישאיר את התלמיד ללא נוכחות אדם בוגר לצידו.

ממצאים:

הביקורת בקרה האם ישנו נוהל דיווח כיצד יש לפעול במסגרת חשיפה לאלרגן ומתן מענה ראשוני במקרה שהתפתחה תגובה אלרגית לרבות למי מדווחים במקרה הנ"ל. נציין כי ישנו נוהל שהפיץ קב"ט העירייה מתאריך 2.01.2022 הנחיות קב"ט מסודות חינוך בגין שימוש במזרק. נציין כי הנוהל מתייחס לנושאים

כגון (תופעת האלרגיה, מיקום תכשיר, סדר פעולות במקרה אלרגיה מסכנת חיים), אך אינו כולל חובת דיווח למי וכיצד מדווחים.

המלצות:

מומלץ, להסדיר נוהל/הנחייה בנושא ולהפיץ באופן סדור לכלל מוסדות החינוך שייתן מענה כולל עקרונות דיווח ומעקב לשם הפקת לקחים ומניעה עתידית.

דו"ח ביקורת בנושא:

יישום חוק אחזקת מזרקי אפיפן במוסדות החינוך

דוח ביקורת בנושא יישום חוק לאחזקת מזרקי אפינפרין (אפיפן) במוסדות החינוך :

11. תוקף מזרקי אפינפרין (אפיפן) במוסדות החינוך העירוניים

רקע:

חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018 (להלן- "החוק) שנכנס לתוקף החל מינואר 2019, מחייב את מוסדות החינוך להחזיק את תכשיר האפינפרין, אשר מגיע בצורה של מזרק אוטומטי קל לשימוש. כמו כן, תקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט) התש"ף – 2020 (להלן- "התקנות") אושרו לאחר קריאה שנייה ושלישית בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת, בתאריך 2020.8.17, כ"ז באב התש"ף והן קובעות היבטים שונים הנוגעים למינון התכשיר, מיקומו וכ"ו.

בסעיף 7 לתקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט),

תש"ף-2020 נקבע:

(א) תכשיר אפינפרין המוחזק במוסד חינוכי יאוחסן בהתאם להוראות היצרן שלו.

(ב) מחזיק במוסד חינוך יודא, בעת הצבת תכשיר אפינפרין במוסד החינוך, כי על גבי אריזת התכשיר

מסומן התאריך האחרון לשימוש.

אפיפן הוא מזרק אוטומטי המכיל גרסה סינתטית של אפינפרין (אדרנלין) שהגוף שלנו מייצר באופן טבעי. תפקידו- להגביר את קצב הלב, להרחיב את דרכי הנשימה ולכווץ את כלי דם. מתן אפינפרין באמצעות מזרק אפיפן תאפשר להציל חיים במקרה של אנפילקסיס.

ממצאים:

הביקורת בדקה תוקף מזרקים במוסדות הלימוד קרי האם המזרקים כשירים לשימוש ותוקפם מאפשר שימוש בטוח בתכשיר. הביקורת בדקה האם מזרקי האפיפן הינם בתוקף למועד הביקורת. מבדיקת הביקורת במדגם של 8 גני ילדים וכן 4 בתי ספר עולה כי הן בגני הילדים שנדגמו והן במוסדות הלימוד המזרקים נכון למועד הביקורת 06.2020 בתוקף כאמור:

מספר	שם גן הילדים	תוקף מזרק האפיפן
1	גן סביון	1.2023
2	גן שושנים	1.2023
3	גנון סביון	1.2023
4	גן כרמים	1.2023
5	גן צבר	1.2023
6	גנון כרמים	1.2023
7	גן שקמה	1.2023
8	גנון שושנים	1.2023

הביקורת ביצעה מדגם של 4 בתי ספר ברחבי העיר :

מבדיקת הביקורת עולה כי למועד הביקורת מזרקי האפיפן שאוחסנו במוסדות הלימוד שנדגמו הינם בתוקף. תקין - לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

11.1 . מיקום התכשיר (מזרק אפיפן)

רקע:

בסעיף 3 לתקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט), תש"ף-2020 נקבע:

מחזיק במוסד חינוך יציב את תכשיר האפינפרין במקום מרכזי ונגיש במוסד החינוך, הזמין בכל שעות הפעילות של המוסד, בתוך ארון או מגירה ייעודיים הניתנים לפתיחה בנקל, בגובה שלא יפחת מ-140 סנטימטרים ולא יעלה על 160 סנטימטרים מגובה הרצפה, ובלבד שמקום האחסון מצוי הרחק מהישג ידם של ילדים.

זאת ועוד, על פי האמור בהנחיות משרד החינוך (אגף בכיר לביטחון ושעת חירום מתאריך 3.11.2020 בסעיף 11 (ב) לחוזר אשר מתייחס לתנאי אחסון המזרק נקבע כי תכשיר אפינפרין (מזרק אפיפן) המוצב המוחזק במוסד חינוכי יאוחסן בהתאם להוראות היצרן שלו .

דגשים לאחסנה:

1. יש לאחסן את התכשיר (מתחת ל- 25 מעלות צלסיוס) לא לאחסן במקרר או במקפיא.
2. יש לשמור את המזרק בנרתיק הפלסטי בו הוא ארוז כדי להגן מפני אור.
3. יש לבדוק תקופתית את התמיסה, אין להשתמש במזרק שהתמיסה בו שינתה צבעה, או שנוצר בה משקע.

ממצאים:

הביקורת בדקה תנאי אחסון מזרק האפיפן במוסדות החינוך העירוניים כאמור להלן :

1. מבדיקה מדגמית של 8 גני ילדים עירוניים בתחומי הרשות נמצאו 2 גני הילדים שהתכשיר הוחזק שלא בהתאם לאמור בהנחיות:
2. מבדיקה מדגמית של 4 מוסדות חינוך (בתי ספר) נמצאו 2 מוסדות חינוך שהינם בתי ספר שבהם התכשיר הוחזק שלא בהתאם לאמור בהנחיות:

המלצות:

1. מומלץ, לוודא כי מזרק האפיפן מוחזק בתנאים הנדרשים .
2. מומלץ לחדד את ההנחיות בדבר אופן החזקת התכשיר במוסדות הלימוד.

11.2 . מינון התכשיר

רקע:

בסעיף 2 לתקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט), תש"ף-2020 נקבע:

מחזיק במוסד חינוך יחזיק תכשיר אפינפרין, אחד לפחות, בכל מינון שמתאים לגילי התלמידים הלומדים באותו מוסד, וזאת בהתאם למינונים אלה:

- (1) במוסדות חינוך שבהם לומדים תלמידים בכיתה ב' ומטה - מזרק במינון של 15.0 מ"ג ;

(2) במוסדות חינוך שבהם לומדים תלמידים בכיתה ג' ומעלה - מזרק במינון של 3.0 מ"ג.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם במוסדות החינוך הרלוונטיים ישנם מזרקים הן במינון של 3 מ"ג וכן מזרק במינון של

15 מ"ג.

1. מבדיקת הביקורת עולה כי ב-8 גני הילדים שנבדקו במדגם הגנים שנבדקו המינון הינו בהתאם לנדרש.

תקיון- לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

2. מבדיקת הביקורת עולה כי ב-3 מוסדות שנדגמו באופן אקראי נמצא כי קיים מזרק אפיפן עם זאת, ישנו צורך לרכוש מזרק אפיפן נוסף במינון של 15 מ"ג לתלמידים שגילם הינו פחות מגיל 3 כמצוין לעיל:

מספר	סמל מוסד	שם מוסד	סיווג	גילאים	כמות תלמידים	ממצא הביקורת
1	213280	גלבע- (מנחם בגין) נצרת עלית	יסודי בלבד	א - ו	176	ישנו צורך אפיפן נוסף במזרק במינון 15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-
2	213165	חב"ד מד- נצרת עלית	יסודי בלבד	א - ח	334	ישנו צורך במזרק במינון 15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-
3	213629	ביה"ס כרמל	יסודי בלבד	א - ו	196	ישנו צורך במזרק במינון 15 מ"ג לילדים מתחת לכיתה ב-

המלצות:

1. מומלץ, להצטייד במזרק אפיפן נוסף במוסדות לימוד בהם לומדים ילדים מתחת לכיתה ב- שכן המינון הנדרש לילדים אלו שונה ממינון לילדים בוגרים יותר.

12. הצבת שילוט בדבר התכשיר

12.1. הצבת שילוט המורה על הימצאות התכשיר (מזרק אפיפן).

רקע:

חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018(להלן- "החוק) שנכנס לתוקף החל מינואר 2019, מחייב את מוסדות החינוך להחזיק את תכשיר האפינפרין, בדבר אחזקת התכשיר במוסדות החינוך (סעיף 2) קובע כדלקמן:

(א) מחזיק יחזיק במוסד החינוך, במקום מרכזי ונגיש, תכשיר אפינפרין אחד לפחות, במינון כפי שיקבע השר, ידאג לתקינותו ולהחלפתו באופן מידי אם הדבר נדרש, **ויציב שלט המפנה לתכשיר, והכול לפי הוראות שיקבע השר כאמור בסעיף קטן (ג).**

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מפעיל צהרון הפועל בשטח מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, יהיה פטור מהחזקת תכשיר אפינפרין, אם וידא עם מחזיק המוסד שבמוסד מוחזק תכשיר אפינפרין לפי הוראות חוק זה והוא עומד גם לרשות הצהרון.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר החינוך ועם שר העבודה והשירותים החברתיים, יקבע **תקנות בעניינים אלה:**

(1) מינון תכשיר האפינפרין שיש להחזיק במוסדות חינוך, ורשאי הוא לקבוע מינונים שונים לסוגים שונים של מוסדות חינוך;

(2) מיקום תכשיר האפינפרין;

(3) שילוט במוסד החינוך המפנה לתכשיר האפינפרין;

(4) תנאי החזקתו של תכשיר האפינפרין ובדיקת תקינותו על ידי המחזיק;

(5) סדר הפעולות בעת חשד למקרה של אלרגיה מסכנת חיים במוסד חינוך.

(ד) אחת לשלושה חודשים לפחות יבדוק מחזיק כי טרם חלף התאריך האחרון לשימוש המסומן על אריזת תכשיר האפינפרין המוחזק במוסד החינוך וכי אריזתו סגורה.

בתקנות החוק להחזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים **(הצבת התכשיר ושילוט)**, תש"ף-2020 לדבר שילוט נקבע בסעיף 4 כדלקמן:

4. מחזיק במוסד חינוך יציב בסמוך למיקום תכשיר האפינפרין שלט המורה על הימצאות התכשיר; נוסח השלט יהיה לפי הנוסח הקבוע בתוספת.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום שילוט המפנה לתכשיר לרבות הוראות סעיף קטן (ג). מבדיקת הביקורת עולה:

1. מדגימה של 4 מוסדות חינוך (בתי ספר) נמצא כי למועד הביקורת טרם עודכן שילוט ייעודי.

2. מדגימה של 8 גני ילדים נמצא כי למועד הביקורת טרם עודכן שילוט ייעודי.

המלצות:

מומלץ, להתקין שילוט כאמור בדבר מיקום התכשיר (מזרק האפינפרין) בכלל מוסדות חינוך ברחבי העיר.

12.2. שילוט מכוון למיקום התכשיר במוסד החינוך

רקע:

בתקנות החוק תקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים **(הצבת התכשיר ושילוט)**, תש"ף-2020 לדבר שילוט נקבע בסעיף 4 כדלקמן:

4. מחזיק במוסד חינוך יציב בסמוך למיקום תכשיר האפינפרין שלט המורה על הימצאות התכשיר; נוסח השלט יהיה לפי הנוסח הקבוע בתוספת.

כמו כן, בתקנות החוק תקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים **(הצבת התכשיר ושילוט)**, תש"ף-2020 לדבר שילוט נקבע בסעיף 5 כדלקמן:

5. מחזיק במוסד חינוך יציב שלט אשר מכוון אל מיקומו של תכשיר האפינפרין באמצעות המילים "מזרק אפינפרין" וציון מיקומו; השלט יוצב במקום בולט לעין בכניסה למוסד החינוך ובכל קומה בו. **הוראות נוספות לשילוט:**

6. מחזיק במוסד חינוך ידאג כי בשלט כאמור בתקנות 4 ו-5 יתקיימו כל אלה:

- (1) הוא בגודל של 40 סנטימטרים על 40 סנטימטרים לפחות ועשוי חומר קשיח ;
- (2) הוא מקובע למקומו באופן שאינו ניתן להזזה, להסרה או לתנועה ;
- (3) היה השלט מוצב במקום חשוך – יותקנו סידורי הארה מתאימים, באופן שמלוא תוכנו של השלט יואר ;
- (4) הכיתוב על השלט יהיה באותיות דפוס ברורות וקריאות ובשפה המתאימה לאוכלוסייה הלומדת, דרך קבע, במוסד החינוך.

ממצאים:

הביקורת בדקה שילוט מכוון כאמור בסעיף 5 לתקנות בדבר הימצאות התכשיר (מזרק) במוסדות החינוך

מבדיקת הביקורת עולה כי:

1. מדגימה של 4 מוסדות חינוך (בתי ספר) נמצא כי למועד הביקורת טרם עודכן שילוט מכוון (לפירוט ראה נספח ה-).
2. מדגימה של 8 גני ילדים נמצא כי למועד הביקורת טרם עודכן שילוט מכוון. (לפירוט ראה נספח ו-).

המלצות:

מומלץ, להתקין שילוט כאמור בדבר מיקום התכשיר (מזרק האפיפן) בכלל מוסדות חינוך ברחבי העיר. בפרט בבתי הספר ומבנים בהם יש מספר קומות ויש להתקין שילוט מכוון.

12.3 בקרה תלת חודשית

רקע:

בסעיף 7 לתקנות החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים (הצבת התכשיר ושילוט), תש"ף-2020 נקבע:

- (א) תכשיר אפינפרין המוחזק במוסד חינוכי יאוחסן בהתאם להוראות היצרן שלו.
- (ב) מחזיק במוסד חינוך יוודא, בעת הצבת תכשיר אפינפרין במוסד החינוך, כי על גבי אריזת התכשיר מסומן התאריך האחרון לשימוש.
- (ג) מחזיק במוסד חינוך יבדוק, אחת לשלושה חודשים לפחות, כי טרם חלף התאריך האחרון לשימוש המסומן על אריזת התכשיר וכי אריזתו סגורה כאמור בסעיף 2(ד) לחוק ויתעד בכתב את המועד האחרון שבו בדק את תכשיר האפינפרין כאמור ואת התאריך האחרון לשימוש בתכשיר האפינפרין שהיה במועד אותה בדיקה.
- (ד) מחזיק במוסד חינוך יוודא כי תכשיר האפינפרין מוחלף באופן מידי אם הדבר נדרש בהתאם להוראות סעיף 2(א) לחוק.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום בדיקות ותיעוד מדי שלושה חודשים. נמסר לביקורת על ידי קב"ט מסודות חינוך כי נכון למועד הביקורת הנושא אינו רלוונטי כיוון שהתכשיר סופק למוסדות הלימוד בסמוך לקיום הביקורת.

המלצות:

מומלץ, למנות בכל מוסד גורם שתפקידו לוודא כי טרם חלף המועד האחרון לשימוש המזרק, לרבות תיעוד בכתב של מועד הבדיקה.

13. תוכנית הדרכות

רקע:

במסגרת יישום החוק להחזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך קיימים 2 סוגי הדרכות בנושא האלרגיה הבולבלת אגף בכיר לביטחון שע"ח ובטיחות סביבתית: השתלמות חרום והחייאה בהיקף של 4 שעות לימוד.

- מיועדת לסגל בית הספר והגנים : הנהלה, מורים, מזכירות, אב בית, עובדי מנהלה, מנהלות גנים וסייעות גנים.
- תכנים : החייאה, החייאת מכשירים, התנהלות בטוחה במוסד חינוכי, אלרגיה מסכנת חיים, שימוש במזרק אפיפן, קורונה, טיפול בחולה במצבי חוסר הכרה ומצבי חירום.
- בכפוף לקיומו של תקציב מתאים, במסגרת ההשתלמות יחולק שי לבית הספר מטעם אגף הביטחון
- במשרד החינוך- ארונית עזרה ראשונה, אותה יש להציג במקום מרכזי ונגיש.

הדרכות אלרגיה בהיקף של 2 שעות לימוד.

מיועדת לסגל בית הספר והגנים : הנהלה, מורים, מזכירות, אב בית, עובדי מנהלה, מנהלות גנים וסייעות גנים. תכנים : אלרגיה מסכנת חיים, שימוש במזרק אפיפן וסכמת החייאה.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום הדרכות כאמור לעיל. משיחה שקיימה הביקורת עם קב"ט מוסדות חינוך ומתוצרים שהועבר על ידי קב"ט מוסדות חינוך עולה קב"ט מוסדות חינוך הפיץ בתאריך 2.01.222 הנחיות להחזקת תכשיר אפיפן במוסדות חינוך לידיעת מנהלי בית הספר, מנהלות גני הילדים, מנהלי מסגרות חינוך כולל סרטון הדרכה בנושא ומכתב זה ממליץ לצוותים כי בנוסף מומלץ להשתתף בתוכנית הדרכה לאלרגיה.

המלצות:

מומלץ, בנוסף להנחיות שהוציא קב"ט מוסדות החינוך לשקול לקיים תוכנית הדרכה פרונטאלית לצוותי החינוך וההוראה בנושא שימוש במזרק האפיפן בשעת חירום. נציין, כי נכון למועד הביקורת חלק מבתי הספר תיאמו מועד הדרכה מול הגורמים הרלוונטיים.

דו"ח ביקורת בנושא:

טיפול ברכבים נטושים ברחבי עיריית נוף הגליל בשנים 2021-2022

1. קיום נהלי עבודה נוהל טיפול בגרוטאות רכב

רקע:

קיום נהלי העבודה מאפשרים עבודה סדורה בהתאם לדפוסי עבודה ותהליכי עבודה כפי שהוסדרו על ידי הרשות לשם מעקב אחר תהליכי ושיטות עבודה ויצירת מסגרת עבודה סדורה.

ממצאים:

הביקורת בדקה קיום תהליכי עבודה סדורים ומעקב אחר טיפול בגרוטאות רכב ורכבים נטושים. מהעתק שנמסר לביקורת על ידי המחלקה המשפטית עולה כי נוהל העבודה כולל 2 חלקים בנוהל סעיפים המסמיכים את הרשות לביצוע פעולות פינוי, גרירה מתן קנסות כולל דיאגרמה ותרשים עבודה אחר תהליך העבודה ועוד. הנוהל מקיף ומעודכן הנוהל מכיל את כלל הפעולות הנדרשות לצורך ביצוע פינוי באופן סדור. **תקין לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.**

2. תכנון שנתי:

רקע:

תכנון עבודה שנתי מאפשר גיבוש יעדי ותוכניות עבודה לרבות הצבת יעדים ויכולת חיזוי ובקרה על עמידה ביעדים.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם קימות תוכניות עבודה שנתיים לרבות יעדים. מבדיקת הביקורת עולה כי אין נכון למועד הביקורת טרם נמצאה תוכנית עבודה סדורה אלא הפעילות מתבצעת על צפי קריאת למוקד ו/או סיורים בשטח.

המלצה:

מומלץ, להכין תוכנית עבודה שנתיים הכוללת בתוכה מבצעים יזומים, פנייה לציבור במבצעים והסברה ייעודיים בנושא לשם העלאת המודעות.

3. פעולות לשם איתור רכבים נטושים

רקע

איתור רכבים נטושים מתבצע במספר דרכים הבאות: דרך ראשונה על ידי דיווח של פניית אזרח לפקח או למוקד והשני על ידי סיור יזום של הפקח בשטח ו/או קיום ימי מבצעים המלווים בהסברה ופרסום באופן יזום לשם העלאת המודעות.

ממצאים

הביקורת בדקה האם בתקופת הביקורת שנים 2021-2022 נעשו מבצעים יזומים ו/או העלאת תכנים לשם הגברת המודעות ודרכי פנייה וטיפול בנושא. מבדיקת הביקורת לא נמצא תיעוד לקמפיין ייעודי בנושא. נציין כי בשנים עברו שנת 2018 נעשה פרסום ו/או מבצעים יזומים בקרב התושבים.

המלצה:

מומלץ, להעלות בקרב הציבור את הידיעה אודות טיפול ואכיפה בנושא רכבים נטושים וכן פרסום אפשרויות הדיווח באתר ובמוקד העירוני.

3.1 בדיקת סטאטוס רכב

רקע

בדיקת סטטוס הרכב מאפשר לפקח לסווג את הרכב, לקבל פרטים על בעליו ולבחור בדרך האכיפה המתאימה על פי הנהל הקיים.

ממצאים

- בדיקת סטטוס הרכב הנוש מתבצעת בתכונה הנקראת "גחלת" בה הפקח יודע פרטים ראשוניים על הרכב כגון: תוקף רישיון הרכב, כתובת, שם בעל הרכב. בשאלתה נרשם מספר רכב ושם מופיע פרטיים של בעל הרכב ונתונים של "הרכב הנוש". מידע זה עוזר לפקח לקבל מידע לגבי הרכב ואת המשך התהליך.
- בביקורת נמצא כי ביצוע שאלתה מחייב תשלום כספי בסך 4.57 ₪ ש"ח עבור כל בדיקה ושליפה של נתוני רכב למשרד הרישוי. יש לציין כי לעיתים רכב נבדק מספר פעמים על מנת לבדוק שינוי סטטוס הרכב והדבר גובה עלות כספית למחלקה המטפלת.

המלצה:

הביקורת ממליצה שימוש באפליקציה ייעודית/ מאגר רכבים חינמי (לדוגמא אתר משומשת) או לחילופין להסתייע בשיטור העירוני על מנת לבצע בדיקות רכבים במסוף משטרתי לקבלת פרטים וזאת על מנת להפחית הוצאות כספיות על בדיקת סטטוס רכבים ופרטי בעלים.

4. סיור עצמאי לאיתור רכבים נושים

רקע:

במסגרת הביקורת בוצעה בדיקה בלתי תלויה באופן מדגמי על ידי סיור בשטחי הרשות המקומית לשם בקרה אחר אופן המעקב ו/או טיפול ברכבים אלו ועמידה בל"ז על פי נהלי העבודה. כחלק מביצוע הביקורת בוצעו סיורי שטח בתחומה המוניציפלי של הרשות ובמהלך סיורים אלה אותרו מס רכבים נושים שיש בהם מספר. בפגישה שנערכה בתאריך 25.05.2022 בוצעה בדיקה של סטטוס ואופן איתור וטיפול ברכבים אלו.

4.1 מדבקות התראה בגין רכבים נושים

ממצאים:

ממדגם של 6 רכבים נמצאו 4 רכבים שבמועד הביקורת לא נמצא תיעוד על התראה על גבי הרכב. נציין, כי העדר מדבקה יכול להיות כתוצאה של גורמים חיצוניים לרבות מזג אוויר הורדת מדבקה, התקלפות מדבקה וכ"ו.

מלצה:

מומלץ, לוודא קיום מדבקות התראה רלוונטיות.

4.2 לו"ז למעקב אחר הודעות התראה

רקע:

על פי תרשים עבודה לטיפול ברכב נוש שהינו חלק מנהל העבודה מצוין לו"ז לטיפול ברכב נוש:

- **מקרה של גרוטאות רכב (בעלים לא אותר)** - לאחר משלוח הודעה ראשונה לפי סעיף 8 לחוק שמירת הניקיון המורה לבעל הרכב לפנות את הגרוטאה תוך 7 ימים יש לשלוח הודעה שנייה לפי סעיף 8 לחוק שמירת הניקיון המורה לבעל הרכב לפנות את הגרוטאה תוך 48 שעות.

○ **מקרה של גרוטאות רכב (בעלים לא אותר)-** הדבקת הודעה לפי סעיף 8 לחוק שמירת ניקיון המורה לבעל הרכב לפנות את הגרוטאה תוך חודש ימים.

○ **מקרה של רכב העומד מעל 60 ימים-** משלוח הודעה ראשונה לפי סעיף 8-א לחוק שמירת ניקיון המורה לבעל הרכב לפנות את הרכב תוך 7 ימים ולאחר 7 ימים משלוח הודעה שנייה לפי חוק סעיף 8-א לחוק שמירת הניקיון המודיעה לבעל הרכב כי העירייה תפעל לגרירת הרכב תוך 14 ימים.

ממצאים:

הביקורת בדקה עמידה בלוי"ז הנקובים בנוהל העבודה. מבדיקת הביקורת עולה כי מתוך 6 רכבים שנבדקו באקראי בגין 3 רכבים נמצא חריגה מלוי"ז בהתאם לקבוע בנוהל בהתאם לסקירת הביקורת את האסמכתאות הרלוונטיות בתיקים הנמצאים בידי המחלקה (תיקי הארד קופי).

המלצה:

מומלץ, לשקול להשתמש במערכת ממוכנת ו/או התראות באמצעות תוכנת האאוט-לוק אחר לוחות זמנים למשלוח הודעות והתראות.

4.3 סיור שטח שבוצע על ידי צוות הביקורת

רקע:

במהלך הביקורת צוות הביקורת ערך בדיקה לאיתור רבים נטושים באופן אקראי לשם מעקב סטטוס האכיפה והטיפול בגינם.

ממצאים:

מסיור עצמאי ואיתור של 6 רכבים נמצאו בסיור שבוצע על ידי הביקורת נמצאו 3 רכבים שלא מצאנו תיעוד בתיקי המחלקה לטיפול רלוונטי לרבות משלוח הודעות ומתן דוחות בגינם.

המלצות:

מומלץ, לבצע בדיקת סטטוס טיפול ברכבים הנ"ל.

5. ניהול מסד המידע

רקע:

תהליך רישום קבלת הפניות המעקב והבקרה מאפשר לוודא עמידה בנוהל העבודה ובזמנים הנדרשים לטיפול. קיימת חשיבות רבה למעקב אחר טיפול ברכב נטוש וזאת על מנת להימנע מאירועים מיותרים וכן מסיכונים כגון סיכון משפטי סיכון תדמיתי סיכון מוניטין ועוד.

ממצאים:

- מעקב ברכב נטוש המתקבל במחלקה מתבצע ברישום ידני וצילום של הרכב על ידי הפקח המטפל. הפקח יוצא לסיור שטח לאחר שעבר זמן מרגע ההתראה הראשונית ומתעד את הפעולות שלו באופן ידני בסיום בקלסר. הרשומות נמצאות בקלסר והמעקב לגבי הרכב הנטוש וזמני הטיפול מתבצעות על ידו.
- המעקב בנושא רכבים נטושים הינו מעקב ידני המנוהל באמצעות דפים וקלסרים על ידי הפקח המטפל. לציין כי מלבד הקלסרים אין העתק או תיעוד נוסף. עם זאת, הדיווחים אודות הטיפול מועברים למזכירת אגף ביטחון/ פיקוח עירוני ואלו מועברים לקובץ אקסל.

- ככל אין מערכת ניהול ממוחשבת, העוקבת ומתעדת באופן ממחושב ומסודר אודות טיפול ברכבים נטושים.

המלצות:

1. הביקורת ממליצה לרכוש תוכנה ממוחשבת לקליטה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר אופן הטיפול ברכבים נטושים. לחילופין הביקורת ממליצה לפתוח אירוע 106 על כל רכב נטוש לצורך תיעוד ומעקב אופן הטיפול באופן ממחושב ולמעקב טיפול בעמידה בזמנים.
2. מומלץ, סרוק את כל מכתבי ההתראה, דוחות, דואר רשום שנשלח לבעלי הרכב באמצעות מערכת ייעודית ו/או פתיחת תיקייה לכל רכב שבה סרוקים כלל המסמכים הרלוונטיים.

6. גריטה והעברה לאפסנה

רקע:

על פי נוהל עבודה שהוצא על ידי המחלקה המשפטית במידה והבעלים של הרכב לא יצר קשר עם העירייה לאחר המועד הקבוע בנוהל אזי העירייה יכולה לבצע גרירה של הרכב והעברתו לאפסנה לאחר משלוח הודעה למשטרה וכן למשרד התחבורה בדבר הגרירה.

ממצאים:

הביקורת בדקה האם קיים חוזה התקשרות לשם הסדרת גרירה של רכבים נטושים במידת הצורך. למועד הביקורת קיים הסכם התקשרות חוזית להלן: הסכם לשירותי גרירה ואחסנה של גרוטאת רכב וכלי רכב נטושים מתאריך 1.07.2021 כאשר יום סיום ההתקשרות נקבע ליום 30.06.2022 כאשר הרשות רשאית על פי שיקול דעתה להאריך הסכם זה לשנה נוספת להלן: תקופת האופציה.

תקין לא נמצאו ממצאים ראויים לציון.

דו"ח תלונות
הציבור לשנת 2024

1. חוק הרשויות המקומיות (ממונה על תלונות הציבור) התשס"ח-2008, קובע כי "מועצת רשות מקומית תמנה את מבקר הרשות המקומית לממונה על תלונות הציבור, ואולם היא רשאית, מטעמים מיוחדים, למנות לתפקיד זה עובד בכיר אחר של הרשות המקומית....."
מדי שנה מגיעות ללשכת המבקר פניות ותלונות בתחומים שונים שבאחריות העירייה.
2. תלונות מגיעות ללשכת המבקר במגוון דרכים: בכתב, בטלפון, בדואר אלקטרוני או בפקס. כמו כן מועברות תלונות מלשכת נציב תלונות הציבור שבמשרד מבקר המדינה הרלוונטיות לעירייה ו/או תחום אחריותה.
3. בשנת 2024 התקבלו וטופלו בלשכת מבקר העירייה 7 תלונות בגין פניות הציבור עבור כל תלונה בוצע תהליך בדיקה ובירור, והועבר לטיפול לידי היחידה הארגונית הרלוונטית לנושא התלונה.
במקרים בהם התלונות עסקו בתאגידים העירוניים, נשלחה הפנייה/תלונה לגורמים הרלוונטיים בתאגידים אלו.
הגורמים אליהם נשלחו התלונות התבקשו לשלוח ללשכת המבקר התייחסות לתלונה, ונערך מעקב אחר הטיפול בתלונה.
4. הדוח כולל מידע סטטיסטי שנאסף בנוגע לטיפול בתלונות בחתכים שונים, כגון לפי יחידות ארגוניות ונושאים שכיחים עליהם הלינו.

מידע סטטיסטי תלונות הציבור לשנת 2024

1. התפלגות התלונות על פי יחידות ארגוניות

מס' תלונה	נושא	תת נוסע	פירוט התלונה	גורם לטיפול
1	הקמת מדורות	הקמת מדורות ללא היתר בשטח ציבורי	הקמת מדורות ללא היתר בשטח ציבורי	אגף הפיקוח
2	התקנת פסי האטה	התקנת פסי האטה ברחוב הלולב	התקנת פסי האטה	הנדסה
3	גרימת תלונות לכביש ציבורי	פגיעה בתשתית ציבורית	פגיעה בתשתית ציבורית	הנדסה
4	הקצאת מקום חניה	מקום ציבורי לחניית קהל	בעיית חנייה בקרבת הממשלה	הנדסה
5	הקמת מחסנים ברחוב ציבורי	מחסנים ללא היתר ברחוב ריחן	הקמת מחסנים ללא היתר וללא תשלום ארנונה	הועדה לתכנון ובנייה
6	החלפת פחים ברחבי העיר	החלפת פח שהושחת	החלפת פח שהושחת	אגף שפייע
7	פיקוח ושיטור עירוני	לבישת אפוד	פקח הפועל בשטח ללא אפוד זוהר	פיקוח

להלן התפלגות הפניות והתלונות לפי מינהלים/יחידות/ תאגידי עירוניים:

תויות שורה	אגך הפיקוח	אגף שפ"ע	הועדה לתכנון ובנייה	הנדסה	הנדסה	פיקוח	סכום כולל
בעיית חנייה בקרבת הממשלה				1			1
החלפת פח שהושחת		1					1
הקמת מדורות ללא היתר בשטח ציבורי	1						1
הקמת מחסנים ללא היתר וללא תשלום ארנונה			1				1
התקנת פסי האטה				1			1
פגיעה בתשתית ציבורית רחוב ריחן שכונת כרמים				1			1
פקח הפועל בשטח ללא אפוד זוהר						1	1
סכום כולל	1	1	1	2	1	1	7

התפלגות סטטיסטית של תלונות ציבור לשנת 2024

תלונות הציבור בהתאם לכל אגף לשנת 2024

